

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor VWS
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

AO Wmo, mantelzorg, maatschappelijke opvang en hulpmiddelen

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
07-03-2018	18-353/NH/HvB	Noortje Hermsen, n.hermsen@iederin.nl	

Geachte leden van de commissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Donderdag 15 maart heeft u met de minister van VWS een verzameloverleg over de Wmo, mantelzorg, maatschappelijke opvang en hulpmiddelen.

De toegang tot zorg en ondersteuning vanuit de Wmo verloopt bijzonder moeizaam voor bijna 30 procent van de mensen die daarop een beroep moeten doen. Dat is veel te veel. Helaas komt dit beeld consequent naar voren komt uit drie jaar monitoring van de Wmo. Ook de recente meldactie van Patiëntenfederatie Nederland, MIND/LPGGz en Ieder(in)¹ laat geen verbeteringen zien. We constateren dat dit allang geen kinderziekten meer zijn.

De problemen met de Wmo leiden tot onwenselijke situaties waarin mensen afzien van zorg, zich steeds afhankelijker voelen van hun gemeente, waardoor het wantrouwen jegens 'hun' overheid toeneemt. De met de invoering van de Wmo zo gewenste participatie van mensen met een beperking of chronische ziekte komt daardoor niet van de grond. Wij vragen u dringend de structurele problemen voor mensen die levenslang en levensbreed afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning eindelijk eens serieus te nemen.

Hieronder vragen de Patiëntenfederatie Nederland, Per Saldo, KansPlus en Ieder(in) uw aandacht voor drie onderstaande - concrete - verbeterpunten voor de Wmo.²

1. Eén goed functionerend loket voor passende zorg en ondersteuning

Mensen met levenslange en levensbrede zorgvragen hebben bij het regelen van hun zorg en ondersteuning en het vormgeven aan hun participatie doorgaans te maken met meerdere wetten en loketten, zowel binnen als buiten de gemeente. Hier gaat veel tijd, geld en energie verloren.

¹ Rapport Meldactie, Patiëntenfederatie Nederland, Ieder(in), MIND LPGGz, januari 2018, <https://iederin.nl/nieuws/18164/veel-mensen-ontevreden-over-lokale-zorg-en-ondersteuning/>

² In een separate brief van de Patiëntenfederatie Nederland, Per Saldo en Ieder(in) vragen wij uw aandacht voor verbeteringen die nodig zijn ten aanzien van de verstrekking van hulpmiddelen en woningaanpassingen.

De belangrijkste klachten over de Wmo gaan over de complexe toegang en de vele schotten loketten, geldpotten en wetten. Dat kan en moet beter.

Wij willen dat mensen vanuit één loket geholpen worden bij het vinden van de juiste zorg en ondersteuning. Stuur mensen niet door naar de formeel verantwoordelijke, maar los problemen samen met en voor de mensen op. Richt het loket in zoals de Wmo ooit bedoeld was: op maat, integraal, dichtbij en in samenspraak met de cliënt. En voor vragen op alle levensterreinen. Niet alleen voor zorg, maar ook voor inkomen, werk, ondersteuning, onderwijs en vervoer.

Deskundigheid, passende bejegening en vindbare cliëntondersteuning zijn hierbij belangrijke voorwaarden. Gemeenten hebben hier een cruciale rol in samenwerking met zorgverleners (denk aan huisartsen en wijkverpleging), zorgverzekeraars, het CIZ, woningcorporaties, scholen, vervoerders en het UWV.

We verzoeken u de minister te vragen het werken vanuit één loket te stimuleren: het eerste loket waar mensen zich melden, zorgt voor een passende en integrale oplossing.

2. Verschaf snel duidelijkheid over het Wmo-abonnementstarief

In het regeerakkoord is afgesproken tot een Wmo-abonnementstarief van 17,50 euro per persoon te komen. Voor de Patiëntenfederatie, Per Saldo, KansPlus en Ieder(in) kan dit, mits onder de juiste voorwaarden, een stap zijn om de stapeling van zorgkosten te beperken. Voor mensen met een hoog of middeninkomen kan het abonnementstarief enkele honderden euro's per maand lager uitpakken ten opzichte van de huidige eigen bijdrage. Daarom is het van belang om snel duidelijkheid te krijgen welke maatwerkvoorzieningen (dagbesteding, begeleiding, hulpmiddelen en woningaanpassingen) er onder het tarief gaan vallen.

Voor ons is een belangrijk aandachtspunt dat ook voor mensen met een minimuminkomen de stapeling van zorgkosten vermindert. De kans is groot dat de stapeling van de kosten voor maatwerkvoorzieningen, algemene voorzieningen, het eigen risico en kosten voor niet verzekerde zorg een probleem blijft. De maximering van de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorziening moet wat ons betreft ook voor de algemene voorzieningen gelden, gecombineerd met een substantiële verlaging van het eigen risico .

We verzoeken u de minister te vragen zijn plannen met het Wmo-abonnementstarief snel concreter te maken in overleg met patiënt- en cliëntorganisaties.

Hierbij moet duidelijk worden wat onder het abonnement gaat vallen en welke impact dit heeft. Hoe worden de omvang en kwaliteit van zorg voor de huidige groep gebruikers van zorg geborgd? Hoe draagt het tarief bij aan het voorkomen van de stapeling van zorgkosten en hoe wordt dit gemonitord?

3. Verbeter de (rechts)positie in de Wmo

Steeds vaker zien wij dat de rechtspositie van burgers op het lokaal niveau wankel is als het gaat om voorzieningen uit de Wmo. Gemeenten indiceren op resultaat zonder een beschikking af te geven. Dit maakt het steeds lastiger zorgvuldig invulling te geven aan samenspraak en maatwerk zoals in de Wmo omschreven. Tegelijkertijd wordt de toegang tot maatwerkvoorzieningen en het persoonsgebonden budget (pgb) steeds moeilijker.

De garantie dat maatwerkvoorzieningen en de keuzevrijheid voor de financieringsvorm beschikbaar blijven voor mensen die dat nodig hebben is essentieel. Zeker als door het abonnementstarief mogelijk nieuwe gebruikers worden aangetrokken waardoor de beschikbaarheid van voorzieningen voor mensen met een beperking of chronische ziekte in het gedrang kan komen.

Met onafhankelijke cliëntondersteuning, goede informatievoorziening aan de burger en een deskundige beoordeling van de toegang tot hulp en ondersteuning kunnen ingewikkelde en dure juridische procedures worden voorkomen. Onafhankelijke cliëntondersteuning versterkt de positie van mensen als ze toegang zoeken tot de zorg, en bij de invulling en uitvoering daarvan, en is een voorwaarde om met eigen regie tot echt passende zorg en ondersteuning te komen.

Ook de beschikbaarheid van (regionale) mediation - met doorzettingmacht - en de mogelijkheid tot een second opinion kan hierbij helpen.

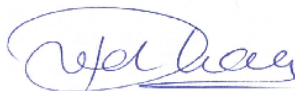
We verzoeken u de minister te vragen vanuit zijn rol als systeemverantwoordelijke de rechtspositie van mensen in de Wmo te versterken door samen met gemeenten het proces aan de voorkant (vanaf melding tot beschikking) te verbeteren. Betrek hierbij mensen met een beperking of chronische ziekte en hun organisaties. Onderzoek ook de mogelijkheid van regionale mediation en een second opinion.

Wij hopen dat u deze punten kunt meenemen in het debat.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer,
directeur Ieder(in)

Dickie van de Kaa,
directeur KansPlus

Aline Molenaar,
directeur Per Saldo

Dianda Veldman,
directeur-bestuurder
Patiëntenfederatie Nederland